



- for retten til lige muligheder



Danske Handicaporganisationer

Kløverprisvej 10 B  
2650 Hvidovre, Danmark  
Tlf.: +45 3675 1777  
Fax: +45 3675 1403  
dh@handicap.dk  
www.handicap.dk

Indenrigs- og socialministeriet  
Att.: Frode Svendsen

E-mail: frs@ism.dk

Hvidovre, den 9. december 2009

Sag 09/1097 – Dok. 14122/09 SL/KP/ck

## Hørings svar fra Danske Handicaporganisationer (DH) til forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne

---

Her følger bemærkninger fra DH til lovforslagets elementer om alarm- og pejlesystemer, flytning uden samtykke og myndighedsstruktur.

### Alarm og pejlesystemer

Af lovbemærkningerne fremgår det, at personkredsen er *”personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, når den nedsatte funktionsevne er en konsekvens af en fremadskridende ikke medfødt men senere erhvervet mental lidelse, som for eksempel en demens lidelse...”*

DH mener, det er problematisk, når det i beskrivelse af målgruppen fremgår, at det for eksempel er en demens lidelse. Formuleringen efterlader tvivl om, hvem der i øvrigt kan tilhøre målgruppen.

Der skal være absolut sikkerhed for, at alarm- og pejlesystemer ikke risikerer at blive et alternativ til personlig pleje og omsorg.

DH skal understrege, at beslutningen om anvendelse af personligt alarm- eller pejlesystem mod borgerens vilje, jf. § 125, stk. 2, andet punktum, automatisk bør forelægges en højere instans som hidtil, jf. DH's bemærkninger om myndighedsstruktur. Dokumentationen efter § 130, der skal danne grundlag for kommunens beslutninger om alarm og pejlesystemer, egner sig til udarbejdelse af en indstilling fra kommunen og beslutning hos det sociale nævn. DH ser gerne, at der stilles krav til den faglige dokumentation.

Derudover mener DH, at beslutningerne skal være tidsbegrænsede. I alle tilfælde af magtanvendelse bør det sikres, at magtanvendelsen genvurderes med jævne mellemrum og ikke udstrækkes længere end nødvendigt.

2008-8366

## **Flytning uden samtykke**

Som udgangspunkt er DH positiv over for en lempelse på dette område, da den stramme fortolkning af de nuværende regler har ført til uhensigtsmæssige afgørelser. DH glæder sig samtidig over, at myndighedsansvaret fastholdes i de sociale nævn, når det gælder flytning uden samtykke.

## **Myndighedsstruktur**

DH finder det betænkeligt og kritisabelt at ændre i myndighedsstrukturen som foreslået. Ifølge forslaget overlades beslutningen om magtanvendelse i forbindelse med alarm- og pejlesystemer, fastholdelse, tilbageholdelse og anvendelse af stofselser til kommunalbestyrelsen.

Begrundelsen er, at kommunalbestyrelsen med kommunalreformen generelt fik myndighedsansvaret, når der skal træffes beslutning om den enkelte borgers forhold efter den sociale lovgivning. Argumentet er imidlertid ikke anvendeligt. Beslutning om magtanvendelse er i dag meget bevidst placeret uden for myndigheden, nemlig i det sociale nævn.


Det er dybt betænkeligt, at magtanvendelse skal besluttes af samme myndighed, som fastlægger de fysiske rammer og de personalemæssige forhold. Denne konstruktion giver mulighed for at lade ressourceforhold afgøre, hvorvidt teknisk overvågning eller tilbageholdelse/fastholdelse går forud for pædagogisk ”mandsopdækning”. Der må ikke herske tvivl om interesseforholdene i så indgribende beslutninger, som magtanvendelse er.

DH er derfor også tilfreds med, at lovforslaget lægger op til, at det fortsat er det sociale nævn, der træffer beslutning, når det gælder flytning uden samtykke. Men ud fra perspektivet om retssikkerhed, mener DH, man skal opretholde den nuværende beslutningsstruktur på alle områder.

Når det handler om borgerens klagemulighed over den trufne afgørelse, skal man være opmærksom på, at magtanvendelse foretages over for borgere, som netop ikke mentalt og kognitivt er i stand til selv at klage til det sociale nævn.

Generelt bør det overvejes, hvordan retssikkerheden kan styrkes i forhold til borgere, der udsættes for magtanvendelse – ikke mindst hvis man fastholder at flytte beslutningskompetencen til kommunalbestyrelsen. Hvis borgeren modsætter sig magtanvendelsen, bør det automatisk opfattes som en klage. Derudover er det relevant at overveje beskikkelse af en uafhængig rådgiver.

Med venlig hilsen



Stig Langvad  
*formand*

Indenrigs – og Socialministeriet,  
Holmens Kanal 22  
1060 København K



Att. Souschef Frode Svendsen,

Hellerup, den 14. december 2009

**Vedr.: Forslag til lov om ændring af lov om social service (magtanvendelse overfor voksne) - Hørings svar fra Alzheimerforeningen**

Alzheimerforeningen takker for det fremsendte høringsforslag til lov om ændring af lov om social service. Alzheimerforeningen vil gerne benytte lejligheden til at udtrykke sin påskønnelse af, at ministeriet med forslaget til ændring af serviceloven imødekommer et længe næret ønske fra demente og pårørende om at sikre størst mulig tryghed, når demente pga. af sygdommen ikke længere er i stand til at tage vare på sig selv og derfor risikerer at miste livet, hvis de går væk og farer vild.

Forslaget til ændring af sociallovens bestemmelser om anvendelse af tryghedsteknologi som fx GPS og andre alarm og pejlesystemer er et positivt skridt i den rigtige retning og vil forhåbentligt - såfremt den konkrete administration af de foreslåede ændringer lever op til lovforslagets intentioner – betyde, at flere menneskeliv reddes fremover.

Alzheimerforeningen kan derfor tilslutte sig lovforslagets formål om, i endnu højere grad end tilfældet er i dag, at sikre anvendelse af ny teknologi herunder GPS og andre alarm- og pejlesystemer til at opfylde omsorgsforpligtelsen overfor mennesker med en demenssygdom.

Alzheimerforeningen skal i den forbindelse især bemærke lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 4 stk. 2 vedr. alarm og pejlesystemer, hvori det præciseres, at formålet ikke er overvågning af de pågældende personer, men derimod at medvirke til at forhindre, at den pågældende forvilder sig bort, og dermed udsætter sig selv for skade. Det er derfor også positivt, at det i de almindelige bemærkninger pkt 3 om gældende ret for anvendelse af alarm- og pejlesystemer præciseres, at brug af udstyr, hvis formål alene er at give et signal om at en person fx har forladt sin seng, selvfølgelig kan anvendes som led i omsorgspligten efter servicelovens §82.

Alzheimerforeningen har derudover især hæftet sig ved de almindelige bemærkninger til lovforslaget pkt. 4 stk. 2 om alarm- og pejlesystemer, hvoraf det fremgår *”At der uden særlig godkendelse vil kunne anvendes personlige alarm- og pejlesystemer overfor personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne når den nedsatte psykiske funktionsevne er en konsekvens af en fremadskridende, ikke medfødt mens senere erhvervet mental lidelse, som for eksempel en demenslidelse, når den pågældende ikke aktivt modsætter sig anvendelsen.”* (foreningens understregninger).

Alzheimerforeningen har endvidere hæftet sig ved bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser til §1 Nr. 4, hvor det fremgår at *”Der åbnes for, at personer, der ikke modsætter sig, herunder personer, som ikke kan give et informeret samtykke, vil kunne tildeles alarm- eller pejlesystemer som led i den pleje og omsorg, der generelt udføres i forhold til den pågældende.* (foreningens understregning).

2008 - 8366

Alzheimerforeningen betragter de ovenfornævnte bemærkninger som en præcisering af, at brugen af GPS og andre tilsvarende alarm- og pejlesystemer fremover ikke i sig selv opfattes som magtanvendelse, der kræver en særlig godkendelse, såfremt betingelserne i lovforslagets § 125, stk. 2 er opfyldt, og den pågældende ikke aktivt modsætter sig anvendelsen. Alzheimerforeningen ser derfor frem til at anvendelsen af de pågældende alarm- og pejlesystemer fremover vil kunne ske på linje med andre hjælpemidler og teknisk udstyr som led i den almindelige pleje og omsorg, der generelt udføres i forhold til den pågældende.

Alzheimerforeningen henviser i den forbindelse endvidere til de almindelige bemærkninger pkt. 4 stk. 4 om myndighedsstrukturen, hvoraf det fremgår, at magtanvendelse fortsat skal registreres og indberettes. Det er Alzheimerforeningens opfattelse, at de nye bestemmelser i medfør af § 125, stk. 2 vil betyde, at der fremover ikke længere skal ske en løbende registrering og indberetning af anvendelse af alarm- og pejlesystemer, med mindre den pågældende aktivt modsætter sig anvendelsen. Det bør derfor for at modvirke misforståelser i den kommunale praksis, præciseres i bemærkningerne til lovforslaget, at registrering og indberetning for personer, der er omfattet af § 125, stk. 2, alene gælder, hvis den pågældende aktivt modsætter sig anvendelsen.

Alzheimerforeningen har herudover følgende kommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser:

Nr. 1: De pårørende får ifølge forslaget stadig ikke en klar lovbestemt ret til at træffe beslutninger på de dementes vegne på det sociale område, når den demente ikke længere har handleevne selv, som det fx er tilfældet i sundhedsloven. Det kan betyde, at de bliver afvist af kommunen, hvis de er uenige med personalet om varetagelsen af den inhabile dementes interesser. Flere pårørende kan derfor blive nødt til at søge værgemål for at kunne varetage deres demente pårørendes interesser.

Nr. 2 og 3: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer, men skal i øvrigt henvise til kommentarerne til ændring nr. 4

Nr. 4: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig den foreslåede ændring. Det er dog afgørende at bestemmelsen kommer til at vedrøre alle som lider af en senere erhvervet kronisk mental svækkelse og ikke kun for personer med en fremadskridende mental svækkelse. Som lovforslaget er formuleret udelukkes personer med demens forårsaget af enkeltstående blodpropper, følger af alkoholmisbrug (hvoraf en del bliver kronisk irreversibel demente på grund af vitaminmangel), følger af kranietraumer, følger af nedsat blodtilførsel i forbindelse med hjertestop og tilsvarende senere erhvervet og irreversibel mental svækkelse.

Der er også grund til at påpege, at der er behov for i § 125, stk. 2 at præcisere hvilken dokumentation, der skal foreligge, for at der er tale om en senere erhvervet mental svækkelse, der har medført en nedsat psykisk funktionsevne. Begrundelsen herfor er et ønske om at sikre, at beslutningen om hvorvidt, man tilhører den pågældende personkreds, træffes på et fagligt forsvarligt grundlag af personer med kendskab demenssygdomme og den pågældendes konkrete situation.

Alzheimerforeningen skal endvidere gøre opmærksom på behovet for, at den kommunale sagsbehandlingstid, hvis den pågældende aktivt modsætter sig anvendelsen af alarm- eller pejlesystemer, bliver så kort som mulig – fx maksimalt en uge, som det i dag er tilfældet ved behandling i det Sociale Nævn (jvf § 130 i eksisterende lov) - da der ofte kan være tale om situationer af akut og hastende karakter.

Nr. 5 og 6: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer

Nr. 7: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer

Nr. 8: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer om at ”aldersbetinget eller” udgår. Men Alzheimerforeningen skal samtidigt gøre opmærksom på, at der slet ikke er taget skridt til at lette kriterierne for flytning af demente, der protesterer og som ikke opfylder fakriterierne i § 129, stk. 1, men alligevel på grund af deres sygdom er ved at drive deres ægtefælle ud af boligen.

Nr. 9: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer

Nr. 10 og 11: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer. Alzheimerforeningen skal dog henvise til kommentarerne til nr. 12

Nr. 12: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer. Alzheimerforeningen vil dog henlede opmærksomheden på, at der i tilfælde af at en person med en demenssygdom forvilder sig bort med risiko for skade på liv og helbred, ofte er et akut behov for stillingtagen til en eventuel klage over kommunalbestyrelsens beslutning om anvendelse/ikke anvendelse af alarm- og pejlingssystemer. Det bør derfor sikres, at den nuværende lovgivnings bestemmelser om maksimalt en uges behandlingstid i det Sociale Nævn i disse sager kan opretholdes.

Nr. 13: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer

Nr. 14: Alzheimerforeningen kan tilslutte sig de foreslåede ændringer

Har ministeriet spørgsmål eller kommentarer til ovenstående bemærkninger står vi naturligvis til rådighed herfor.

Med venlig hilsen



Anne Arndal  
Landsformand  
Alzheimerforeningen



Nis Peter Nissen  
Direktør  
Alzheimerforeningen

**Hjælp demente og deres pårørende**  
**Støt Alzheimerforeningen**  
**Bliv medlem**



15-12-2009

Sag nr. 09/2962

Dokumentnr. 62974/09

Nina Suenson

Tel. 35298208

E-mail: nsu@regioner.dk

### **Lovforslag om magtanvendelse over for voksne**

Danske Regioner er af Indenrigs- og Socialministeriet den 4. december blevet anmodet om bemærkninger til lovforslaget om revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne.

Forslaget indeholder en lempelse af reglerne for anvendelse af alarm- og pejlesystemer, en ændring i mulighederne for at kunne beslutte at foretage en flytning af en person uden samtykke og en ajourføring af myndighedsstrukturen for beslutninger efter magtanvendelsesreglerne.

Der skal i det følgende høringssvar tages forbehold for, at sagen ikke har været politisk behandlet.

#### **Danske Regioners holdning til forslaget**

Lovforslaget handler om gruppen af demente, og Danske Regioner finder grundlæggende, at forslagene til ændringer over for denne gruppe af mennesker er hensigtsmæssige.

Det gælder lempelsen af reglerne i forhold til flytning uden samtykke, hvor der nu tages øget hensyn til de pårørende ved at give dem ret til inddragelse i processen, hvis en slægtning skal flyttes uden samtykke.

Også ajourføringen af myndighedsstrukturen for beslutninger efter magtanvendelsesreglerne findes relevant, da der på denne måde skabes samklang med ændringerne gennemført ved strukturreformen, hvorefter det er kommunalbestyrelsen, der varetager myndighedsopgaverne i forhold til de enkelte borgere.

Endelig gælder det lempelsen af reglerne om anvendelse af alarm- og pejlesystemer, hvor muligheden for at anvende personlige alarm- og pejlesystemer vurderes som hensigtsmæssig, ligesom det er positivt, at målgruppen defineres klart.

Danske Regioner er dog usikre på i hvilken retning den kommende bestemmelse i § 125, stk. 2, 1. punktum skal tolkes. Er meningen, at det er kommunalbestyrelsen, der skal træffe beslutning om iværksættelse, og at et (regionalt) tilbud ikke uden videre kan foranstalte dette, heller ikke selvom den pågældende person ikke modsætter sig? I så fald er det Danske Regioners holdning, at dette bør fremgå mere direkte.

Er meningen derimod, at der nu kan gøres brug af teknikkerne uden kommunal afgørelse, når pågældende ikke modsætter sig det, er det vigtigt at gøre sig klart, at det, når man som her lempet kravene i forhold til at gribe ind i den personlige selvbestemmelsesret, bliver ekstra vigtigt at sikre sig, at reglerne ikke misbruges.

Det er derfor Danske Regioners holdning at der, i forbindelse med brugen af alarm- eller pejlesystem, bør foreligge dokumentation for, at vedkommende tilhører den relevante målgruppe, over for hvem dette er lovligt. Og at der ligeledes løbende følges op på, om behovet fortsætter med at være til stede.

Med venlig hilsen

Nina Suenson

Indenrigs- og Socialministeriet  
att. Frode Svendsen  
Holmens Kanal 22  
1060 København H

Journalnr.	
Centerleder	Alice Brun
Telefon	22 68 23 10
Fax	75 54 26 69
E-mail	alice.brun@dukh.dk

Dato: 15. december 2009

### Høring over forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne.

Tak for det tilsendte høringsmateriale. Fra DUKHs side har vi følgende bemærkninger:

#### Tydliggørelse af formål. Ændringen af servicelovens § 82 stk. 2, stk. 2:

Lovforslaget indebærer, at servicelovens § 82 stk.2 ændrer ordlyd fra "varetage" til "inddrages i varetagelsen af".

Der hersker i praksis stor usikkerhed omkring rækkevidden af servicelovens § 82, stk. 2. Altså om i hvilket omfang § 82, stk.2 er en hjemmel til at pårørende kan varetage partsbeføjelserne for personer, der mangler partshabilitet på grund af psykisk nedsat funktionsevne. Ændringen af ordlyden i servicelovens § 82, stk.2 gør ikke denne usikkerhed mindre.

Værgemål efter lov om værgemål § 5 iværksættes kun hvis alle kriterier er opfyldte. I praksis iværksættes der ikke værgemål, hvis der er pårørende som kan varetage personens interesser (behovskriterium).

Der er ikke andre hjemler indenfor det sociale område end servicelovens § 82, stk.2 i forhold til, at pårørende kan varetage interesserne for en person med nedsat psykisk funktionsevne.

At ordlyden i servicelovens § 82, stk. 2 ændres fra "varetage" til "inddrages i varetagelsen af" afklarer ikke retstilstanden. DUKH er naturligvis enig i, at borgeren selv skal varetage sine interesser i det omfang, det er muligt eller at værgemål skal iværksættes, når betingelserne herfor er opfyldte.

Det er imidlertid overordentligt problematisk, at der fortsat eksisterer et gråzone område, når det gælder varetagelsen af interesser for personer, som er uden værge, men som heller ikke selv er i stand til at udøve deres partsbeføjelser på grund af manglende partshabilitet.

Banegårdspladsen 2, 2. sal  
6000 Kolding  
Tlf.: 76 30 19 30  
Fax: 75 54 26 69  
SE nr.: 26 64 30 58  
e-mail: [mail@dukh.dk](mailto:mail@dukh.dk)  
sikker e-mail: [sikkermail@dukh.dk](mailto:sikkermail@dukh.dk)  
web: [www.dukh.dk](http://www.dukh.dk)



Eksempelvis:

1. Kan den pårørende ansøge om en ydelse på personens vegne?
2. Skal den pårørende partshøres?
  1. Har den pårørende adgang til aktindsigt på pågældendes vegne?
  2. Kan den pårørende give samtykke til indhentelse af oplysninger?
3. Kan den pågældende indgive klage på pågældendes vegne? Hvad hvis klagefristen så bliver overskredet?

Hvis svaret er nej til ovenstående og pågældende er uden værge (hvilket ikke er usædvanligt i praksis), så er der reelt ingen, der kan varetages pågældendes interesser. Denne problematik bliver ikke mindre fremtrædende, hvis ordlyden i § 82, stk. 2 ændres som det fremgår af lovforslaget.

DUKH anbefaler, at der bringes klarhed i retstilstanden indenfor det sociale område i forhold til ovennævnte problemstilling. Vi henviser til vedlagte artikel i DUKHsen, side 19-21.

#### Vedrørende flytning uden samtykke nyt stk. 3 i servicelovens § 129.

DUKH anerkender, at det er væsentlige beskyttelseshensyn mod flytning af beboerne i botilbud.

Vi finder dog også, at det er bedst overensstemmende med EMKR art. 8, at der indføres den foreslåede lovændring. Dette giver mulighed for i ganske særlige tilfælde efter en konkret vurdering, at tage hensyn til retten til et familieliv og bevaringen af tilknytningen mellem personen og de pårørende.

#### Vedrørende myndighedsstruktur

DUKH finder, at den foreslåede lovændring, hvorefter afgørelser om indgreb i selvbestemmelsesretten efter lovens §§ 125, 126, 127, 128 kan træffes af kommunalbestyrelsen uden godkendelse fra det sociale nævn, altså i realiteten af den enkelte kommunale sagsbehandler, er betænkeligt ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at forslaget skal ses i lyset af, at det ved kommunalreformen blev fastlagt, at det er kommunalbestyrelsen, der generelt har myndighedsansvaret, når der træffes beslutning om den enkelte borgeres forhold efter den sociale lovgivning. Vi skal hertil bemærke, at dette som udgangspunkt ikke ændrer ved, at der er tale om indgribende afgørelser i forhold til selvbestemmelsesretten. Traditionelt er der særlige retsgarantier i forhold til beskyttelse af borgerne mod indgreb i selvbestemmelsesretten. Såfremt ovennævnte lovforslag fastholdes bør det overvejes at nedsætte et særligt udvalg i kommunen. Dette vil være i overensstemmelse med hvad der også er gældende på børn- og unge området, hvor der er et særligt udvalg (børn- og ungeudvalget), der træffer afgørelser af indgribende karakter.

Med venlig hilsen

Alice Brun  
Centerleder



F

**FAABORG-MIDTFYN  
KOMMUNE**

Indenrigs- og Socialministeriet  
Departementet  
Att.: Souschef Frode Svendsen &  
Fm. Kirsten Munk

**Fagsekretariat Sundhed og  
Handicap**

Graabjergvej 3 A  
5856 Ryslinge  
Tlf. 72 530 530  
Fax 72 53 06 01  
sundhed@faaborgmidtfyn.dk  
www.faaborgmidtfyn.dk

**Hørings svar over forslag til revision af servicelovens regler om  
magtanvendelse over for voksne.**

Dato: 15. december 2009

Sagsid.: [Sagsid]

Kontakt:  
Udviklingskonsulent  
Trine Kjær Dam-Christensen  
Dir. Tlf.: 72 53 65 33  
tdchr@faaborgmidtfyn.dk

Faaborg-Midtfyn Kommune ønsker at afgive følgende kommentar til  
ovenstående forslag:

Vi opfatter det positivt, at der nu lægges op til en lempelse af  
magtanvendelsesreglerne i forhold til flytning uden samtykke –  
servicelovens § 129. Dog forholder vi os kritiske i forhold til det konkrete  
forslag om nyt stk. 3 i § 129.

I forslaget beskrives der, at flytning kan foretages 'i ganske særlige  
tilfælde'. Dette bør præciseres nærmere – hvilke andre hensyn end  
'mulighederne for at den pågældende kan bevare tilknytning til sine  
pårørende' kan el. skal der tages med i betragtning?

I det konkrete forslag kan der ydermere stilles spørgsmålstejn ved, om der  
reelt tages hensyn til pågældende borger frem for pårørende?

Forslaget om det nye stk. 3 i § 129 virker umiddelbart meget vagt og vil ikke  
i forhold til vores praksis betyde meget. Dette gør det svært at se formålet  
med revisionen, når det ligeledes jvf. ovenstående kan stilles  
spørgsmålstejn ved hensynet til borgeren.

Derimod oplever vi ofte en særlig problemstilling vedr. ældre  
udviklingshæmmede, som vi ønsker at gøre opmærksomme på og bede  
ministeriet tage med i betragtning. Vi har en del udviklingshæmmede, som  
mere eller mindre gradvist får det meget dårligt og får tiltagende demens.  
Disse borgere bor i fællesskaber for udviklingshæmmede - § 108-tilbud,  
hvor de får socialpædagogisk hjælp og støtte. Der sker imidlertid med  
deres stigende alder en ændring i deres almentilstand, som gør, at de med

**Åbningstid**

Mandag-onsdag 10:00-14:00  
Torsdag 10:00-17:00  
Fredag 10:00-12:00

**Telefontid**

Mandag-onsdag 8:00-15:30  
Torsdag 8:00-17:30  
Fredag 8:00-12:30

2008 - 836 c



**FAABORG-MIDTFYN  
KOMMUNE**

tiden får behov for massiv pleje – som regel via en særlig foranstaltning med ydelser og døgn dækning fra hjemmeplejen. Dette er den eneste løsning, vi kan finde frem til, da vi ikke har mulighed for at flytte borgeren til et mere velegnet botilbud for ældre udviklingshæmmede. I et mere velegnet botilbud for ældre udviklingshæmmede, ville opgaven kunne løses af fagligt velkvalificeret personale med særlige kompetencer i forhold til demente udviklingshæmmede. Vores løsning på det intensive plejebæhov er ikke optimal eller hensigtsmæssigt, da rammerne i de forholdsvis små bofællesskaber ikke er udarbejdet til at imødekomme de tiltagende massive plejebæhov, som borgeren får. Når en beboer i et sådant bofællesskab får bæhov for pleje i døgn dækning, opleves det som ofte som meget indgribende af de andre beboere, som får pædagogisk støtte og i videst muligt omgang skal lære at være selvhjulpne.

Derudover bliver det meget svært for de pågældende borgere at have et fællesskab med de øvrige beboere, som er meget 'ude af huset'. Vi har dog pt. ikke andre tilbud til målgruppen, men vi arbejder intensivt på dette. Vi kan desværre ikke i den opståede situation flytte de pågældende borgere til et mere velegnet tilbud, da de mangler eller har mistet evnen til at afgive informeret samtykke.

I mange sådanne tilfælde vurderer vi, at en eventuel flytning vil være til borgerens bedste - eller samlet set den bedste løsning med mindst lige så god service, omsorg og hensyn til den ældre udviklingshæmmede borger. Der skal i dette resonnement tages højde for, at pågældende borger måske ikke i nuværende tilbud får pleje og omsorg af tilstrækkeligt kvalificeret/ specialiseret personale, ikke har reel mulighed for at indgå i et fællesskab med andre beboere/ ligesindede, rammerne er langt fra optimale, og de andre beboere bliver meget negativt påvirket af den særlige døgnforanstaltning. De her beskrevne problemer, vil det konkrete forslag om revision af magtanvendelsesreglerne ikke afhjælpe. Det er vores opfattelse, at mange andre kommuner oplever lignende problemstillinger.

Vores løsning med at tilbyde borgeren massiv pleje i nuværende botilbud, er derudover en meget omkostningsfuld løsning, da det er en ekstraordinær indsats i en ikke-egnet bolig, hvor der sættes en særlig foranstaltning i



**FAABORG-MIDTFYN  
KOMMUNE**

værk for én borger. Dette kan simultant være tilfældet i flere ordinære bofællesskaber, hvilket ikke er en optimal udnyttelse af ressourcerne. Det stemmer meget dårligt overens med det pres, som kommer fra centralt hold og KL i forhold til at holde udgifterne på området nede. Det stiller os i en meget svær situation.

I forhold til kompetencefordelingen mellem kommunalbestyrelse og Det Sociale Nævn, hvor der i forslaget fortsat lægges op til, at Det Sociale Nævn træffer afgørelse om flytning efter indstilling fra kommunalbestyrelsen, kunne det måske overvejes, om en mulig løsning på ovenstående problematik delvis kunne afhjælpes ved, at kommunalbestyrelsen i tilfælde, hvor borgeren/ værge, pårørende og kommunalbestyrelse er enige om flytning til et bedre egnet tilbud, kunne træffe afgørelsen. Det Sociale Nævn er ofte ikke inde i de konkrete, praktiske omstændigheder i en given sag, hvorimod kommunen som myndighed har den daglige sagsbehandling af borgeren.

Med venlig hilsen

Trine Kjær Dam-Christensen  
Udviklingskonsulent

Indenrigs- og Socialministeriet  
Departementet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

Girokonto 402-3951

Ref. ASA/zeb

Dok.nr. 503098

Sag.nr. 2009-SLCSFA-  
01131

Att. Frode Svendsen og Kirsten Munk

Mail: [frs@ism.dk](mailto:frs@ism.dk); [kmu@ism.dk](mailto:kmu@ism.dk)**Forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse  
overfor voksne**

Indenrigs- og Socialministeriet har den 9. december 2009 bedt Socialpædagogernes Landsforbund om bemærkninger til forslaget, som lemper reglerne for anvendelse af alarm- og pejlesystemer, ændrer mulighederne for at kunne beslutte en flytning af en borger uden samtykke og overfører kompetence til kommunerne i forbindelse med beslutninger efter reglerne om magtanvendelse.

Lempelsen af reglerne omkring anvendelse af alarm- og pejlesystemer indebærer, at nogle borgere vil kunne tildeles de pågældende systemer som led i den almindelige pleje. Det fremgår, at personkredsen i den forbindelse afgrænses til borgere, hvis nedsatte funktionsevne er "en konsekvens af en senere erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende." Med denne formulering går forbundet ud fra, at der er tale om en udtømmende beskrivelse af personkredsen. Det kan der imidlertid opstå tvivl om, når der i bemærkningerne til lovforslaget optræder formuleringer som "...overfor for eksempel demente borgere." og "...som for eksempel en demenslidelse." Forbundet vil foreslå, at formuleringen ændres, så muligheden for tvivl udelukkes.

Hvis borgeren modsætter sig en anvendelse af de nævnte systemer, vil kommunen efter forslaget kunne træffe afgørelse om anvendelse. Det er forbundets opfattelse, at en sådan beslutning bør træffes af det sociale nævn og ikke af kommunen, som i øvrigt er myndighed i forhold til borgeren.

En beslutning vil desuden kunne være tidsbegrænset. Det er Socialpædagogernes opfattelse, at en sådan beslutning altid skal være tidsbegrænset, så det sikres, at situationen for en borger med mellemrum tages op til vurdering.

Som følge af en højesteretsdom foreslås bestemmelsen om flytning uden samtykke ændret, så det i særlige tilfælde bliver muligt at træffe beslutning uden samtykke om, at en borger skal flytte fra et botilbud, selvom det er velegnet for den pågældende borger. Det kan ske, hvis det vurderes, at en flytning til et andet botilbud vil være i borgerens egen interesse. Det skal ske ud fra en samlet vurdering, og her skal indgå muligheden for, at en borger kan opretholde kontakt med pårørende. Beslutningen træffes af det sociale nævn efter indstilling fra kommunen. Socialpædagogernes Landsforbund er positiv overfor denne ændring.

Endelig overføres ifølge forslaget kompetencen til at træffe beslutninger mod en borgers vilje om magtanvendelse i forbindelse med alarm- og pejlesystemer, fastholdelse, tilbageholdelse og anvendelse af stofseler fra det sociale nævn til kommunen. Efter forbundets opfattelse er der tale om så indgribende beslutninger i forhold til en borger, at det stadig bør være en anden instans end den almindelige myndighed, der tager stilling. Med andre ord bør denne beslutningskompetence fortsat befinde sig hos det sociale nævn.

Venlig hilsen

Marie Sonne



Forbunds næstformand

**Bemærkninger til udkast til forslag om ændring af lov om social service  
(magtanvendelse over for voksne)**

Indenrigs- og socialministeriet har i mail af 4. december 2009 bedt Ankestyrelsen om eventuelle bemærkninger til ovennævnte udkast til lovforslag.

Vi har følgende bemærkninger:

1. Ved lovforslagets § 1 nr. 3 flyttes § 124, stk. 2, om personkredsen til en selvstændig § 124a. Indholdet er uændret.

Ankestyrelsen bemærker i den forbindelse, at vi i Principafgørelse C-34-00 har lagt til grund, at en person kan opfylde bestemmelsens personkreds uden tidligere at have modtaget hjælp, idet pågældende var blevet plejekarvende meget hurtigt og derfor måtte optages i botilbud direkte fra hospitalet. En tilsvarende situation kunne opstå, hvis en person hidtil var passet af ægtefællen eller en anden pårørende og derfor ikke havde modtaget tilbud fra kommunen før flyttebehovet blev meget synligt og uomgængeligt, hvis omsorgssvigt skulle undgås. Ankestyrelsen lægger til grund, at vores praksis ikke skal ændres, og foreslår derfor, at der i lovforslagets bemærkninger gøres opmærksom på situationen.

2. Lovforslagets § 1, nr. 9 skaber hjemmel til i ganske særlige tilfælde at flytte en person, der allerede er optaget i et relevant botilbud uden samtykke.

Ankestyrelsen vil som konsekvens heraf ophæve C-35-07, når lovforslaget er vedtaget.

3. En del af kompetencen på området for magtanvendelse flyttes ved forslaget fra det sociale nævn til kommunalbestyrelsen.

Ankestyrelsen havde i 2008 meget få sager på disse områder.

4. Med hensyn til sprogbrugen i lovforslagets almindelige bemærkninger foreslås det, at det retssikkerhedsmæssige element skærpes, så f.eks. afsnit 4, pkt 2, 3. sidste afsnit, afsluttes med: ”Afgørelsen vil kunne påklages til det sociale nævn” i stedet for ”Beslutningen vil efterfølgende kunne forelægges... osv.”

5. På samme måde foreslås første sætning i afsnit 4, pkt. 4, formuleret: ” Det foreslås endvidere at afgørelser om magtanvendelse efter lovens § 125...osv.”

6. Ankestyrelsen gør i øvrigt opmærksom på, at der i retssikkerhedsloven ikke er hjemmel til at indhente oplysninger fra f.eks. læger og hospitaler uden borgerens samtykke, i sager om optagelse i botilbud uden samtykke. Konsekvensen heraf er, at kommunen kan kave vanskeligt ved at oplyse sagerne optimalt. Det kunne derfor overvejes, at der i rtl § 11c, stk. 1 skaffes hjemmel til at indhente oplysninger uden samtykke i disse sager på samme måde, som det f.eks. allerede er tilfældet ved sager om påbegyndelse og afgørelse af førtidspension, uden at borgeren selv har rettet henvendelse herom.



DKDK

Indenrigs- og socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Att. Souchef Frode Svendsen

14. december 2009

**Vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om social service (magtanvendelse over for voksne)**

DemensKoordinatorer i Danmark (DKDK) er blevet opmærksomme på forslaget og ønsker hermed at afgive høringssvar. Dette gør vi på trods af at DemensKoordinatorer i Danmark ikke er på høringslisten.

DemensKoordinatorer i Danmark er en interesseforening, hvis godt 400 medlemmer har en videregående social- og sundhedsfaglig uddannelse, samt videreuddannelse i demens. Hovedparten af foreningens medlemmer er uddannet som sygeplejersker og arbejder som koordinatore i kommunerne og har dermed tæt føling med praksis.

DemensKoordinatorer i Danmark finder det positivt at forslaget fremsættes og at der - hvis forslaget vedtages - sker en lempelse af reglerne for anvendelse af alarm og pejlesystemer. DKDK finder det særdeles vigtigt at det lovgivningsmæssigt er præciseret at mindstebegrebsprincippet (mindstemiddelsbegrebet) overholdes – at alt andet skal være forsøgt, inden der gribes til overvågning. Teknologi må aldrig erstatte omsorg og pædagogik.

Hensigten med teknologien må også være at give den enkelte med demenssygdom en frihed til stadig at kunne færdes på egen hånd.

Det er ligeledes væsentligt at det fremgår af loven, at der skal laves handleplaner, som skal evalueres. Som loven er formuleret i dag giver den lov hjemmel til at der udarbejdes handleplaner.

Fra praksis ved vi at der er nogle svært demente, der ikke kan forstå, hvad der tilbydes og derfor siger "nej" uden at vide, hvad de siger nej til. Dette gælder ikke mindst for en bolig. Og det er uværdigt for personale og pårørende at skulle stille spørgsmål på en sådan måde at en borger ikke kan undgå at sige ja. Det foreslåede kan løse problemet og også med fordel for den demente.

DKDK har erfaring for, at loven fungerer som et godt redskab til at beskrive praksis overfor det politiske system. Med dette i baghovedet er det vigtigt, at der laves indberetninger med skriftlig fremlæggelse af hvilke svære dilemmaer personalet står i.

DKDK mener at forslagene generelt gør det nemmere at håndtere loven, men har fra praksis forslag til enkelte præciseringer. Demenskoordinatorernes udgangspunkt er, at være "advokater" og " fortalere" for borgere der lider af demens, men selvfølgelig i samarbejde med de pårørende.

DemensKoordinatorer i Danmark har især hæftet sig ved følgende i forhold til lovforslaget:

*Ad. § 124 a.*

At det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne for at personer kan indlemmes i gruppen omfattende § 124 a.

I bestemmelsens sidste punktum finder DKDK forudsætningen betryggende, men mener der mangler en præcisering af hvad "fornødne" dækker over. Kræves der eksempelvis dokumentation fra en psykiater med speciale i demens?

Forslagene gør det nemmere at håndtere loven, men:

*Ad. § 125, stk. 2*

I bestemmelsens sidste sætning står: "Beslutningen kan gøres tidsbegrænset".

Hermed fjerner man personalets forpligtelse til at evaluere nødvendigheden af at borgeren anvender et personligt pejle- eller alarmsystem, men man fjerner også kravet om at personalet skal overveje andre socialpædagogiske foranstaltninger.



Den omtalte sætning bør derfor slettes fra lovforslaget og erstattes med: "Beslutningen skal evalueres efter en nærmere fastsat periode"

*Ad. § 126 a.*

Som sidste sætning i lovforslaget står: "Det skal samtidig gennem handlingsplanen jf. §136, stk. 2 søges sikret, at magtanvendelse i personlig hygiejnesituationer i fremtiden kan undgås"

Formuleringen "søges sikret" virker upræcis, og overlader til plejepersonalets egen fantasi at tænke over hvordan det skal gøres.

Formuleringen kunne i stedet være: "Der skal samtidig gennem handlingsplanen jf. § 136, stk. 2 udarbejdes socialpædagogiske forslag til, hvordan magtanvendelse i personlige hygiejne-situationer kan undgås."

*Til bemærkningerne til lovforslaget har DKDK følgende kommentarer:*

*2: lovforslagets formål og baggrund - I forhold til afsnit om alarm- og pejlesystemer:*

Det foreslås: "at anvendelse af ny teknik .... kan anvendes i arbejdet med at opfylde omsorgspligten overfor f.eks. demente borgere, der ikke modsætter sig anvendelsen og som kan have vanskeligt ved at give udtryk for, om de ønsker at blive udstyret med et sådant system bør præciseres.

DKDK kan ikke ud fra bemærkningerne læse, **hvem** der skal tage beslutningen om at personen ikke modsætter sig anvendelsen. Er det personens kontaktperson, er det plejecenterets leder eller er det en læge? DKDK mener det er vigtigt, at der sker en præcisering af, hvem der har beslutningskompetancen, samt at beslutningskompetancen ligger på et højere niveau end hos den dementes kontaktpersonen - om end denne skal inddrages.

*I forhold til afsnit om myndighedsstrukturen:*

DKDK er i tvivl om, hvem kommunalbestyrelsen kan delegerer beslutningen om magtanvendelse til. Kan man forestille sig, at det er til den dementes kontaktperson? DKDK mener, det er væsentligt at beslutningskompetancen kun kan delegeres til en person med myndigheds- og/eller ledelsesmæssigt ansvar. Hvis beslutningen fortsat lå i myndighedsafdelingen ville en argumentation om brugen af udstyret være nødvendig, samt en dokumentation af, at alt andet var forsøgt.

DKDK har noteret sig at der vil blive gennemført en undersøgelse af, hvilke ændringer i praksis, reglerne giver anledning til – når reglerne har været i kraft et stykke tid.

DKDK ser frem til denne undersøgelse og bidrager gerne med viden fra praksis. Reglerne kan være svære at administrere og trænger til et eftersyn.

*4: Lovforslagets indhold*

I det sammenfattende skema ses at forslaget ikke forventes at have økonomiske konsekvenser for stat, kommune og regioner. På den baggrund overvejer DKDK hvem der så skal bære udgiften?

Vil disse systemer blive betragtet som hjælpemidler og dermed gratis for den enkelte borger?

Vil det være plejecenterets budget der skal bære omkostningerne og vil plejecentrene i så tilfælde blive kompenseret?

*I forhold til udarbejdelse af vejledning mener DKDK det er vigtigt at skabe klarhed over:*

Hvem har ansvaret for at batterier er ladet op? Hvem har ansvaret for at det teknologiske udstyr er på den demente?

Ud over disse bemærkninger finder DemensKoordinatorer i Danmark at lovforslaget er positivt og letter hverdagen for såvel demente borgere, pårørende, som for personale og beslutningstagere.

DemensKoordinatorer i Danmark kan med disse bemærkninger tilslutte sig de foreslåede ændringer.

På bestyrelsens vegne

Ane Eckermann  
Formand

Marianne Lundsgaard  
Faglig sekretær

**Fra:** Pia Bjerring Strandbygaard [tilps@herning.dk]

**Sendt:** 14. december 2009 19:30

**Til:** Frode Svendsen

**Emne:** høring social service og omsorg

Vedr. revision af lov om magtanvendelse på voksen området.

Jeg skriver på vegne af Tilsynsenheden i Herning kommune. Vi har myndighedsansvaret for alle magtanvendelser på både voksen og børneområdet i kommunen og vi laver det kommunale tilsyn med alle institutioner og tilbud på voksen og børneområdet..

1. ved gennemgang af det nye lovforslag har vi en undren til denne paragraf.

”§ 126 a. Kommunalbestyrelsen kan undtagelsesvis for en afgrænset periode træffe afgørelse om at anvende fysisk magt i form af at fastholde en person, hvis dette må anses for en absolut nødvendighed for at udøve den omsorg, der følger af § 82, stk. 2, i personlig hygiejne-situationer. Det skal samtidig gennem handlingsplanen, jf. § 136, stk. 2, søges sikret, at magtanvendelse i personlig hygiejne-situationer i fremtiden kan undgås.”

Vi kan under ingen omstændigheder se sammenhængen mellem § 82, stk 2 og denne paragraf.  
Hvis det handler om at pårørende skal involveres, da passer ordlyden af § 82 stk 2 ikke.

2. Vi forstår at man nu vil lette adgangen til at anvende blandt andet alarmmåtter m.m som et led i omsorgen. Dette vil klart gøre nogen ting meget lettere, men set fra vores stol (tilsynet) ser vi også en risiko for at de kan blive anvendt som erstatning for personale, eller uden at der forgår en individuel vurdering.

For at sikre borgernes retssikkerhed kunne man tilføje en pasus som forpligter det kommunale tilsyn at have en opmærksomhed på brugen af alarmsystemer i omsorgs øje med.

Venlig hilsen

Pia Bjerring Strandbygaard

Tilsynsenheden

Herning Kommune

Tlf. 51 49 10 47

E.mail: tilps@herning.dk

\*\*\*\*\*

Herning kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk, Hvis du vil se oplysninger, vi har registret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på [www.datatilsynet.dk](http://www.datatilsynet.dk)

---

R

# Foreningen af Statsforvaltningsjurister

Roskilde, den 15.12.2009

Til Indenrigs- og Socialministeriet  
Departementet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

souschef Frode Svendsen, frs@ism.dk  
fm. Kirsten Munk, kmu@ism.dk

Svar på:

**Høring om over forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne.**

Tak for høring af 9.12.09 vedrørende udkast til forslag til revision af reglerne i lov om social service vedrørende magtanvendelse over for voksne.

Foreningen har ikke bemærkninger til ajourføringen af myndighedsstrukturen, idet der foreningen bekendt ikke har været det store antal klagesager, hvor nævnene har truffet afgørelse om godkendelse efter kommunens indstilling.

Da magtanvendelsesreglerne for voksne er komplicerede, kan vi opfordre til, at der i en revideret vejledning nøje beskrives, hvordan ankeadgangen er fremover, og henvises til retssikkerhedsvejledningens afsnit XII for så vidt angår de forvaltningsretlige regler og grundlæggende principper, jfr. bemærkningerne til punkterne 11 og 12.

I vedhæftede bilag har vi gennemgået de eksempler, som danner grundlag for bemærkningerne.

Med venlig hilsen  
Lene M. Larsen  
formand

2008 8365

Bilag til hørings svar:

**Punkt 2. § 124, stk. 6.**

§ 126, stk. 1 bliver § 126, og (§ 124,) stk. 2 bliver § 124a.

**Punkt 4. § 125.**

I stk. 3, som bliver stk. 4 må henvisningen to steder skulle være til stk. 3 (ikke til stk. 2).

**Punkt 11.**

Pga. tidnød kan vi alene spørge, om ikke § 130 kan udgå? Efter de forvaltningsretlige regler, retssikkerhedslovens § 10, har myndigheden ansvaret for, at sagen er tilstrækkeligt oplyst. Bestemmelsen havde betydning, da kommunen skulle afgive indstilling, mens Nævnet skulle træffe afgørelsen.

Når kompetencen til at træffe afgørelse henlægges til kommunen, skal kommunen sikre, at betingelserne i §§ 125, 126a, 127 og 128 er opfyldt, før kommunen træffer afgørelse.

Forvaltningslovens regler og de almindelige forvaltningsretlige regler gælder. Navnlig reglerne om høring og begrundelse i forvaltningslovens § 19 og § 22 – 24.

**Punkt 12. § 133, stk. 1.**

Pga. tidnød kan vi alene spørge, om ikke den nye § 133, stk. 1, overflødig? Hjemmelen for indbringelse af kommunens afgørelse for Det Sociale Nævn fremgår allerede af servicelovens § 166.

### **Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.**

**Til § 1.**

Til nr. 4.

Måske kunne det tilføjes i bemærkningerne, at bestemmelsen vil betyde, at iværksættelsen betragtes som en forsorgens udøvelse og vil falde uden for klageadgangen til det sociale nævn.

Til nr. 13. Forslaget er en konsekvens af nr. 5.

Til nr. 14. Forslaget er en konsekvens af nr. 10 og 11.

**Til § 134, stk. 4, som ikke er foreslået ændret:**

Hvorfor kan pårørende m.fl. kun klage over kommunens (kommunalbestyrelsens) beslutninger, når kompetencen til at klage på personens vegne indtræder, når den, som afgørelsen vedrører, ikke selv er i stand til at klage? Hvorfor skal klagekompetencen for pårørende m.fl. ikke (også) udvides til at omfatte indgreb efter § 133, stk. 2, 1. punktum (private leverandører) og stk. 3, 1. punktum (regionale tilbud)?

Indenrigs- og Socialministeriet  
Att. souschef Frode Svendsen og fuldmægtig Kirsten Munk  
Holmens Kanal 22  
1060 København K.

15. december 2009

## **Ældre Sagens høringssvar på forslag til revision af servicelovens regler om magtandvendelse over for voksne**

Ældre Sagen er meget tilfreds med dette lovforslag. Vi vil især fremhæve:

- De forbedrede muligheder i § 125 (det nye stk. 2) for at anvende alarm- og pejlesystemer, så de i endnu højere grad end efter gældende regler kan opfylde omsorgspligten over for demente borgere
- Muligheden for ud fra en konkret vurdering i ganske særlige tilfælde at kunne flytte en person fra et botilbud til et andet egnet botilbud, hvis det skønnes at være i personens egen interesse

### **Særligt om alarm- og pejlesystemer**

Alarm- og pejlesystemer, fx i form af vandrebrikker og lokaliseringssystemer med GPS, sparer liv, helbred og bekymringer hos både personale og pårørende. Flere dødsfald hvert eneste år understreger situationens alvor.

Begge typer hjælpemidler gør det muligt for demente mennesker, som ofte er motorisk urolige, at komme udenfor boligen og få frisk luft og sanseindtryk, som giver dem en bedre livskvalitet. Derfor er det væsentligt at få udbredt denne teknologi.

De gældende regler i socialservicelovens § 125, som fastslår, at der skal være *en (dokumenteret) risiko*, at foranstaltningen skal være *påkrævet (nødvendig)* og at hjælpemidlet kun bevilges for *en afgrænset periode*, har været med til at begrænse brugen af alarm- og pejlesystemer til demente mennesker.

Med de gældende regler skal kommunernes personale igennem en omfattende ansøgningsproces med meget præcise beskrivelser af individuelle behov og tidligere foranstaltninger, der ikke nyttede.

Brugen af alarm- og pejlesystemer er desuden tidsbegrænset, trods den uundgåelige forværring, som demenssygdomme medfører i den dementes orienteringsevne.

Ældre Sagen er sikker på, at lovforslagets nye stk. 2 til § 125, vil gøre det muligt for kommunalbestyrelsen at træffe afgørelse om at udstyre en dement person med et personligt alarm- og pejlesystem, selv om personen modsætter sig dette, vil forbedre mulighederne for at redde dementes liv og give dem en bedre livskvalitet. Det vil også medvirke til at spare pårørende og personale for bekymringer. Det er ligeledes godt, at kommunalbestyrelsens beslutninger herom kan gøres tidsubegrænsede.

Ældre Sagen mener også, at de betingelser, som opstilles i lovforslagets § 130, nr. 1-4, vil være med til at sikre, at beslutninger om magtanvendelse træffes på et retssikkerhedsmæssigt forsvarligt grundlag.

Ældre Sagen skal dog foreslå, at § 125, nr. 3 omformuleres, så det klart fremgår, at kommunalbestyrelsens beslutninger om personlige alarm- og pejlesystemer kan gøres tidsubegrænsede.

Med venlig hilsen

Margrethe Kähler  
Ældrepolitisk konsulent

Indenrigs- og socialministeriet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Att. Souchef Frode Svendsen

15. december 2009

**Vedrørende Forslag til lov om ændring af lov om social service (magtanvendelse over for voksne)**

DANSKE ÆLDRERÅD takker for muligheden for at afgive hørings svar på forslaget.

DANSKE ÆLDRERÅD finder det positivt at forslaget fremsættes og at der hvis forslaget vedtages sker en lempelse af reglerne for anvendelse af alarm og pejlesystemer.

DANSKE ÆLDRERÅD har hæftet sig ved følgende

§ 124 a. at det er en forudsætning, at der foreligger den fornødne dokumentation for den nedsatte psykiske funktionsevne for at personer kan indlemmes i gruppen omfattende § 124 a. Det finder vi betryggende, men ønsker en præcisering af hvad "fornødne" dækker over.

DANSKE ÆLDRERÅD har bemærket, at der i bemærkninger til lovforslagets indhold står: Det er fortsat formålet med reglerne at begrænse anvendelse af magt og andre indgreb i selvbestemmelsesretten mest muligt. Det er en bemærkning som DANSKE Ældreråd mener er yderst væsentlig.

Generelt mener DANSKE ÆLDRERÅD skal afklares, hvem der kommer til at betale for indførelsen af ny teknologi i plejeboliger. Vi kan ikke ud af lovforslaget læse, om det bliver borgeren der enten direkte eller indirekte (via husleje) kommer til at betale for den nye teknologi. DANSKE ÆLDRERÅD mener ikke sådanne omkostninger bør pålignes borgeren – hverken direkte eller indirekte.

Med disse bemærkninger kan DANSKE ÆLDRERÅD tilslutte sig de foreslåede ændringer.

Med venlig hilsen

Kirsten Feld  
Formand

Marianne Lundsgaard  
Sekretariatsleder

Jernbane Allé 54, 3. th.  
2720 Vanløse  
Tlf. +45 3877 0160  
info@danske-aeldreraad.dk  
www.danske-aeldreraad.dk

2008 - 8366



Indenrigs- og Socialministeriet  
Att.: Frode Svendsen og Kirsten Munk

**Kommentar fra Ældre- og Handicapforvaltningen i Aalborg Kommune til høringsudkastet vedrørende ændringer i magtanvendelsesreglerne indenfor servicelovens område:**

14. december 2009

Init.: sbb

Overordnet set, anser Aalborg Kommunes Ældre- og Handicapforvaltning, det for meget positivt, at målgruppen for magtreglernes flyttes til separat regel, da praksis har vist, at målgruppen har fortonet sig, da afgrænsningen fremstod som en af mange stykker i § 124.

Det anses endvidere som positivt, at reglen vedrørende alarm ændres. Det har gennem flere år været kommunens ønske, at der bliver lempet på betingelserne for at kunne anvende alarm- og pejlesystemer. Ved den foreslåede lovændring tilgodeses de demente, der ved flytning til nye omgivelser, viser tegn på at ville gå fra stedet. Dette vil medføre en større tryghed for de pårørende og ansatte, men vigtigst, vil det medføre, at den demente får mulighed for at kunne gå frit omkring og derved have bedre livskvalitet.

Ældre- og Handicapforvaltningen er endvidere tilfreds med, at beslutningen kan gøres tidsubegrænset.

Ældre- og Handicapforvaltningen finder dog, at den foreslåede ændring vedrørende flytning (ny § 129 stk. 3), ikke dækker alle de områder, hvor en flytning uden samtykke kan blive nødvendig. Der mangler stadig mulighed for, at flytte en beboer, der kun udsætter andre for personfare.

Den foreslåede ændring i den nye stk. 3, synes ikke at dække denne situation, specielt ikke, når kommentarerne til den nye § 129 stk. 3 medinddrages.

Nugældende formulering af § 129 stk. 1	Forslag til fremtidig formulering af § 129 stk. 1
4) den pågældende udsætter sig selv for at lide væsentlig personskade og	4) den pågældende udsætter sig selv <b>eller andre</b> for at lide væsentlig personskade og



Begrundelse: Der findes enkelte beboere, der ændrer adfærd, så de bliver udadreagerende overfor medbeboere, uden nødvendigvis at påføre sig selv skade. Med den nuværende formulering, kan disse enkelte beboere ikke flyttes fra et botilbud til et andet, da de ikke udsætter sig selv for at lide væsentlig fare.

Derfor er forvaltningen henvist til at indstille de øvrige beboere til flytning, hvis botilbuddet ikke kan skærme disse, mod den udadreagerende beboer.

Ministeriet har tidligere udtalt, at de ville se på ovenstående problemstilling. Hvis ministeriet mener, de har løst problemstillingen ved indførelse af § 129 stk. 3, bør kommentarerne til denne regel suppleres.

Aalborg Kommune vurderer endvidere, at der bør gives mulighed for, at træffe beslutning om flytning til midlertidig boform, i de tilfælde vedkommende færdigmeldes efter sygehusophold, og indtil varig bolig kan anvises. Det antages i praksis, at reglerne vedrørende flytning kun kan anvendes, når en person skal flytte til en mere varig boform. Der er behov for ændring af reglerne, således at det bliver muligt, at en eks. dement borger, kan flyttes til et midlertidigt botilbud i visse situationer.

I de situationer, hvor en borger ligger på sygehuset, og ikke kan udskrives til sin nuværende bolig i ventetiden, indtil en anden egnet varig bolig kan anvises, kan kommunen ikke flytte pågældende til en midlertidig plejebolig. Borgeren må i venteperioden forblive på sygehuset. Dette er ikke hensigtsmæssigt, dels på grund af, at borgeren ikke har behov for ydelser som sygehuset normalt tilbyder, dels optager borgeren en seng på sygehuset. Det er derfor kommunens ønske, at reglerne om magtanvendelse i serviceloven tillader, at flytte en sådan borger til en midlertidig plads.

Muligheden for midlertidige ophold, bør indbygges både i § 129 stk. 1 og 2, således at flyttemuligheden vil blive mulig uanset vedkommende modsætter sig flytningen eller ikke.

Et muligt forslag til formulering af § 129 stk. 1 og 2:

For personer ...

kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse (indstille til det sociale nævn) om optagelse i et bestemt botilbud, **eller i et midlertidigt botilbud, hvis en person afslutter et sygehusophold, uden at kunne udskrives til eget hjem, indtil varigt egnet botilbud findes ...**

Ældre- og Handicapforvaltningen ser frem til ændringer på området.

Venlig hilsen

Solveig Astrup Christensen  
Konsulent/ældreområdet  
99315429  
[sac-ah@aalborg.dk](mailto:sac-ah@aalborg.dk)

Susanne B. Bonde  
Jurist/handicapområdet  
99313272  
[sbb-ah@aalborg.dk](mailto:sbb-ah@aalborg.dk)



K

**Fra:** Charlotte Holm [CHAHOL@gladsaxe.dk]

**Sendt:** 15. december 2009 11:17

**Til:** Frode Svendsen

**Emne:** forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne.

Det er relevant at tage højde for de muligheder, der er kommet med den nye teknologi, men vi synes i Gladsaxe Kommune, at der er en usikkerhed om, hvordan eller hvorhenne nogle af disse hjælpemidler skal placeres. Da de ikke bliver kategoriseret som pejlesystemer eller personlige alarmer, falder de ind under § 82, selvom de i deres brug minder om fx trædemåtter.

Disse systemer er fx:

Optisk sengevagt - <http://www.hmi-basen.dk/r11x.asp?linkinfo=15483>

Pervaya telecare (som muligvis er på vej på markedet) - <http://www.curatec.dk/PervayaTelecare.html>

Og med tiden kommer der sikkert flere til.

Vi synes, det ville være rart, om der blev taget højde for de nye teknologiske hjælpemidler, der vil blive taget i anvendelse, så de bliver nævnt. Med de nye, lempeligere regler for indberetning og registrering af magt under §§ 125, 127 og 128, som I lægger op til, er kredsen af hjælpemidler ikke umiddelbart udvidet. Og i de situationer, hvor borgeren ikke giver sit samtykke til anvendelse af fx en optisk sengevagt, mener vi, at der er behov for at kunne indberette og registrere det som en magtanvendelse i lighed med en trædemåtte.

I jeres høringsforslag nævner I både 1. april 2010 og 1. juli 2010 som dato for ikrafttræden af det nye lovforslag. Hvilken dato er den korrekte?

-----  
Med venlig hilsen

Charlotte Holm  
Kvalitetskonsulent  
Pleje- og Omsorgsafdelingen  
Email: [chahol@gladsaxe.dk](mailto:chahol@gladsaxe.dk)  
Telefon: 39 57 55 42

Indenrigs- og Socialministeriet  
Departementet  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

Dato: 15. december  
2009

Sagsnr.: 2009-178822  
Dok.nr.: 2009-778678

E-mail: ism@ism.dk

### **Høring over forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse over for voksne. Ministeriets j.nr. 2008-8366**

Socialforvaltningen i Københavns Kommune har alene bemærkninger til de påtænkte ændringer af servicelovens § 129 om flytning af en person uden samtykke.

Socialforvaltningen er bekendt med højesteretsafgørelsen, hvorefter man ikke kunne flytte en hjerneskadet person, fordi farebetingelserne i § 129, stk. 1 ikke var opfyldt, mens der samtidig var behov for, at familien kunne holde kontakt med pågældende efter en flytning til en anden del af landet.

Som følge af denne sag hilses forslaget om at kunne godkende en flytning, når det kan tillægges vægt, hvad der er i pågældendes egen interesse, velkommen. Vi har noteret os, at bestemmelsen kun skal anvendes i ganske særlige tilfælde.

Socialforvaltningen vurderer imidlertid, at det kan give anledning til fortolkningstvivl, hvad der omfattes af "egen interesse".

Formuleringen i forslagens § 129, stk. 3 ligger op til, at der kan være tilfælde, hvor flytningen ikke skal være betinget af hensynet til mulighederne for at pågældende kan bevare tilknytning til sine pårørende.

Vi ser derfor gerne, at anvendelsesområdet for forslagens § 129, stk. 3 præciseres nærmere i Ministeriets vejledning.

Socialforvaltningen har noteret sig, at forslagens § 129, stk. 3 alene omfatter en henvisning til § 129, stk. 1 og ikke § 129, stk. 2.

Vi vurderer, at behovet for at flytte nærmere på eventuelle pårørende også kan være relevant for den personkreds, der er omfattet af lovens § 129, stk. 2.

Det fremsatte lovforslag giver Socialforvaltningen anledning til at gøre opmærksom på, at der også er behov for at udvide mulighederne for at flytte en anden gruppe af beboere på vores botilbud.

#### **Direktionen**

Bernstorffsgade 17, 3.  
1592 København V.

Telefon  
33 17 33 17

Direkte telefon  
33 17 37 03

Telefax  
33 17 32 04

E-mail  
Jens.Elmelund@sof.kk.dk

www.kk.dk

Vi er bekendt med en række tilfælde, hvor beboere på vores botilbud for udviklingshæmmede er til fare for andre på grund af deres udadreagerende adfærd.

Den udadreagerende adfærd udvikles ofte efter indflytning på tilbuddet, og medfører fare for personskade for andre beboere, besøgende pårørende og medarbejdere.

Selvom der forsøges at finde en pædagogisk indsats, der kan ændre denne adfærd samt minimere faren for personskade, er det ofte, at den bedste løsning for alle parter vil være en revisitation af beboeren til et andet bosted.

Med de gældende regler i serviceloven for personer, der ikke selv kan afgive et gyldigt samtykke, er denne øvelse næsten umulig, da flytningen skal ske efter § 129 stk. 1 og ikke opfylder krav om at pågældende udsætter sig for at lide væsentlig fare. Den beskrevne personkreds vil videre næppe være omfattet af forslaget § 129, stk. 3.

Det skal også nævnes, at de pårørende til de andre beboere, har meget svært ved at forstå, hvorfor det skal være så svært at flytte den udadreagerende beboer til et andet tilbud.

Socialforvaltningen vil på den baggrund anmode Ministeriet om at overveje muligheden for at udvide mulighederne for flytning uden samtykke, således at reglerne også omfatter den beskrevne personkreds.

Vi beklager den sene aflevering af bemærkninger til høringen.

Venlig hilsen

Jens Elmelund  
Direktør



Indenrigs- og sundhedsministeriet  
Att. Frode Svendsen  
Holmens Kanal 22  
1060 København K

Også sendt pr. e-mail til [frs@ism.dk](mailto:frs@ism.dk) og [kmu@ism.dk](mailto:kmu@ism.dk).

Den 14. december 2009

### Høringsvar til forslag til revision af servicelovens regler om magtanvendelse for voksne.

Jnr 09.02.00 K04  
Sagsid 000211679

KL har modtaget *Forslag til lov om ændring af lov om social service (magtanvendelse over for voksne)* i høring.

Ref TJJ  
lj@kl.dk  
Dir 3370 3489

Indledningsvis vil KL tilkendegive tilfredshed med, at der tages initiativ til, at reglerne om magtanvendelse gøres mere praksisnære og afspejler den teknologiske udvikling. KL finder endvidere, at der med ændringsforslagene om, at kommunalbestyrelserne kan træffe flere afgørelser i første instans, er skabt rammer for en mere fleksibel og effektiv sagsbehandling.

Weidekampsgade 10  
Postboks 3370  
2300 København S

Tlf 3370 3370  
Fax 3370 3371

[www.kl.dk](http://www.kl.dk)

#### Om omsorgspligt

1/3

Der foreslås en ændring af teksten i § 82, stk. 2, således at det præciseres, at kommunen har pligt til at undersøge, om der er pårørende som kan *inddrages i varetagelsen* af interesserne for personen med nedsat psykisk funktionsevne.

KL støtter ændringen, men vurderer, at der er behov for en uddybning i vejledningen af, hvilke roller og kompetencer de pårørende er tiltænkt.

#### Om alarm- og pejlesystemer

Der foreslås to ændringer i § 125, som omhandler alarm- og pejlesystemer:

- at det ikke fremover kræver godkendelse at udstyre en person med betydelig, varigt og fremadskridende nedsat psykisk funktionsevne (som ikke modsætter sig) med et alarm- og pejlesystem
- at kommunalbestyrelsen får kompetencen til (hvor personen modsætter sig) at træffe afgørelse om evt. tidsubegrænset anvendelse af alarm- pejlesystem overfor borgeren (med mulighed for at klage til det sociale nævn).

KL mener, at begge ændringsforslag i væsentlig grad vil bidrage til at give både borgere og pårørende større tryghed og sikre en betydelig mere smidig og effektiv sagsgang.

KL foreslår, at målgruppen for §125 udvides, så det også bliver muligt at anvende alarm og pejlesystemer til borgere i eget hjem (med mindre borgeren modsætter sig dette). Det er KL's opfattelse, at en hjemmel til at anvende alarm og pejleudstyr i borgerens eget hjem kan bidrage til, at borgerne kan blive boende i eget hjem og skabe større tryghed for både borgeren selv og pårørende.

I bemærkningerne til afsnittet om alarm- og pejleudstyr beskrives mulighederne for også at anvende §82 om omsorgspligt, når der opsættes alarmer. KL vurderer, at der i en kommende ny vejledning er behov for en tydelig uddybning af, hvornår henholdsvis §§82 og 125 skal bringes i anvendelse.

#### Om fastholdelse m.v.

Der foreslås en ændring, således at der fremover sker en opsplitning i henholdsvis fastholdelse i akutte situationer og magtanvendelse i hygiejnesituationer. KL støtter ændringen. Der henvises i teksten til §82, stk. 2. KL formoder, at det er en fejl, og at der i stedet skal henvises til §82, stk. 1.

#### Om anvendelse af beskyttelsesmidler

I § 128 ændres overskriften fra "anvendelse af beskyttelsesmidler" til "anvendelse af stofseler". KL undrer sig over denne formulering, som udelukker anvendelse af andre og måske bedre beskyttelsesmidler end stofseler.

#### Om optagelse i særlige botilbud uden samtykke

Der foreslås en ændring, således at det bliver muligt at flytte en borger uden samtykke fra et egnet botilbud til et andet egnet tilbud, alene af familiære årsager. Samtidig udgår ordet "aldersbetinget" i lovteksten. KL støtter ændringen, men vurderer, at der i en kommende vejledning er behov for en beskrivelse af, hvilke særlige situationer der kan være tale om, og hvor bredt pårørendebegrebet kan tolkes.

#### Øvrige ændringer

Lovforslaget medfører konsekvensrettelser i §§ 130, 133, 134 samt 195 for at bringes paragrafferne i overensstemmelse med de ovenfor nævnte ændringer. Derudover ændres § 130 således, at kommunalbestyrelsen nu får kompetence til i første instans at træffe afgørelse i §§ 125, 126a, 126, 127, 128 og 129, stk. 2 med klageadgang til Det Sociale Nævn. KL støtter dette.

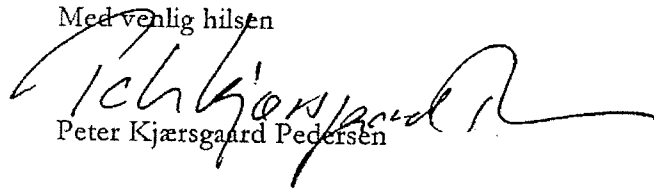
Afslutningsvis skal KL gøre opmærksom på, at kommunerne i snart to år har ventet på en af ministeriet lovet ny vejledning til reglerne om magtanvendelse. Kommunerne efterspørger på en række områder en fortolkning af

lovteksten. Med ovennævnte ændringer er der yderligere områder, hvor der er behov for nærmere at beskrive anvendelsen af reglerne.

Endelig skal KL gøre opmærksom på, at der i lovteksten står, at loven træder i kraft 1. juli 2010, mens det af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at loven træder i kraft 1. april 2010.

KL forbeholder sig ret til at komme med supplerende bemærkninger efter politisk behandling af forslaget til revision af reglerne om magtanvendelse.

Med venlig hilsen



Peter Kjærsgaard Pedersen